

بررسی و ارزیابی روابط سیاسی، اقتصادی، فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و جمهوری ترکمنستان طی سال های

- ۱۳۷۳ تا ۱۳۸۸ / دکتر خدیجه بوذرجمهری و ۲۴
- ادراک متفاوت از سرچشمه های تهدید و عدم حضور ایران در تریات امنیتی آسیای مرکزی / دکتر زهرا پیشگاهی فرد و ۲۵
- بررسی زمینه های همکاری استان های مرزی با کشورهای آسیای مرکزی (مورد: استان گلستان) / محسن جان پرور و ۲۶
- آسیب شناسی سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران در قبال آسیای مرکزی / مهدی جاودانی مقدم ۲۷
- فروپاشی انقلاب لاله ای قرقیزستان در ۲۰۱۰ و چالش ها و مواضع جدید ایالات متحده آمریکا در منطقه اوراسیا / دکتر احمد جالیئوسی و ۲۸
- بررسی روابط اسرائیل و جمهوری قزاقستان و تأثیر آن بر امنیت منطقه ای ایران در حوزه خزر / دکتر احمد جالیئوسی و ۲۹
- تقابل ایران و اسرائیل در آسیای مرکزی / دکتر احمد جانیسیز ۳۰
- نقش ایران در امنیت آسیای مرکزی / زینب حاجبی ۳۱
- مطالعه مقایسه ای روابط ایران و کشورهای آسیای مرکزی در دوره خاتمی و احمدی نژاد / دکتر امیر محمد حاجی یوسفی و ۳۲
- نقش فضای جغرافیایی در رقابت قدرت های جهانی (مطالعه موردی: آسیای مرکزی پس از جنگ سرد) / محمدرضا حافظ نیا و ۳۳
- بررسی زمینه های همکاری امنیتی ایران و کشورهای آسیای مرکزی (تروریسم، قاچاق، مواد مخدر، تردهای غیرمجاز و مهاجرت) / رضا حسینی و ۳۴
- عضویت ناظر ایران در شانگهای و اثرگذاری بر امنیت آسیای مرکزی با تأکید بر اسلام گرایی رو به رشد در منطقه / مهرداد حلال خور ۳۵
- هژمونی جرم شناسی مارکسیستی بر نظام حقوقی کشورهای آسیای مرکزی؛ چالش همگرایی با ایران در طراحی سیاست
جنایی منطقه ای / مهدی خاقانی اصفهانی ۳۶
- پندار نادرست در سیاست خارجی ایران نادیده انگاشتن آسیای مرکزی به مثابه پیوستار تمدنی ایران زمین / دکتر محسن خلیلی ۳۷
- مقایسه پایه های پیوند خراسان و آسیای مرکزی در دوران قاجار و سال های پس از فروپاشی شوروی / دکتر مجتبی خلیفه و ۳۸
- آینده شناسی جهت گیری سیاست خارجی ایران در پنج کشور آسیای مرکزی (کارست مدل SWOT
در رفتارشناسی روابط خارجی) / دکتر محسن خلیلی و ۳۹
- بازیگران هزاره سوم / هادی خوش افتخار ۴۰
- ارزیابی پیوستن ایران به سازمان همکاری شانگهای بر اساس ساختار فضایی نظریه سیستم ژئوپلیتیکی جهانی کوهن / علی اکبر دبیری ۴۱
- تأثیر هیدروپلیتیک در حوزه تصمیم گیری سیاست خارجی ایران و کشورهای آسیای مرکزی و قفقاز / دکتر مرضیه راشدی نیا ۴۲
- نقش ایران در جایگاه راهبردی کشورهای قدرتمند نظام بین المللی در موازنه های امنیتی منطقه ای در آسیای مرکزی / زهرایمی ۴۳
- بررسی روابط میان جمهوری اسلامی ایران و کشورهای آسیای مرکزی (با تأکید بر سطوح تحلیل پنجگانه پاتریک مورگان) / رضا رحمتی ۴۴
- گذار ژئوپلیتیک پس از جنگ سرد و تأثیر آن بر شکل گیری جغرافیای تروریسم در افغانستان (با تأکید بر امنیت ایران) / سردار محمد رحیمی ۴۵
- بررسی جایگاه کشورهای منطقه آسیای مرکزی در سیاست خارجی دولت های هاشمی، خاتمی، احمدی نژاد / محمد رضایی و ۴۶
- دیپلماسی شهری، راهی برای افزایش نقش ایران در آسیای مرکزی / محمد محسن رضوی ۴۷
- خراسان / مشهد: منظر نگاه دیپلماسی ایران به آسیای مرکزی / دکتر محمد جواد رنجکش ۴۸
- ایران و آسیای مرکزی، نگاهی دیگر به مناسبات و راه کارهای موجود / جواد زراعت پیمان ۴۹
- رژیم حقوقی دریای مازندران و تأثیر آن بر امنیت جمهوری اسلامی ایران / هادی زرگری ۵۰
- اکو و مبارزه با جراثیم فراملی؛ با تأکید بر مواد مخدر / بهاره سازمند ۵۱
- رویکرد سازه انگارانه به همگرایی منطقه ای خزر؛ بررسی تأثیر رژیم حقوقی دریای خزر / دکتر فاطمه سلیمانی و ۵۲
- هیدروپلیتیک حوضه هریرود و اثرات آن بر روابط ایران، ترکمنستان و افغانستان / دکتر وحید ستیابی ۵۳
- بررسی و ارزیابی موانع و چالش های همگرایی بین ایران و کشورهای آسیای مرکزی / محمد شجاعی و ۵۴
- نانو، گسترش به سوی شرق، صدور امنیت به آسیای مرکزی و تأثیر آن بر امنیت جمهوری اسلامی ایران / مهدی شهسوار و ۵۵

هیدروپلیتیک حوضه هریرود و اثرات آن بر روابط ایران، ترکمنستان و افغانستان

دکتر وحید سینایی (استادیار گروه علوم سیاسی دانشگاه فردوسی مشهد)

«هریرود»، رودخانه مشترک سه کشور افغانستان، ایران و ترکمنستان است. که از ارتفاعات هندوکش در افغانستان سرچشمه می‌گیرد و پس از طی ۶۵۰ کیلومتر در نزدیکی شهرستان تایباد به مرزهای افغانستان و ایران می‌رسد. در ایران پس از پیوستن چند رودخانه فصلی به آن تا تنگه ذوالفقار - که محل تلاقی مرزهای ایران، افغانستان و ترکمنستان است - خط مرزی ایران و افغانستان را به طول ۱۰۷ کیلومتر تشکیل می‌دهد. هریرود در پل خاتون با کشف رود، تلاقی پیدا می‌کند و از آن به بعد تجن نامیده می‌شود. تجن که ۱۱۷ کیلومتر مرز مشترک ایران و ترکمنستان را تشکیل می‌دهد پس از خروج از مرز در دشت قره قوم پخش و در حوالی شهر تجن محو می‌شود. بدین ترتیب ایران و ترکمنستان بر روی رودخانه ای سرمایه گذاری کرده و از آن بهره برداری می‌کنند که سرچشمه و بخش قابل توجهی از آن در افغانستان است. این در حالی است که بر اساس اطلاعات غیر رسمی، افغانستان، احداث دست کم دو سد بر روی این رودخانه را در دست اقدام دارد. احداث این سدها بر روانی آب سد دوستی و کیفیت آب آن تأثیر منفی خواهد داشت. این امر می‌تواند بر روابط دوستانه سه کشور همسایه، اثر نامطلوبی را به جای گذارد. در این مقاله اثرات اقداماتی که در این حوضه آبی مشترک صورت می‌گیرد بر روابط ایران، ترکمنستان و افغانستان بررسی و سپس راه‌کارهایی برای مدیریت اختلافات محتمل و حل و فصل آن‌ها در قالب سبدي از منافع مشترک و متقابل کشورها مطرح می‌شود.

کلیدواژه‌ها: ایران، ترکمنستان، افغانستان، هریرود.